

Tisková zpráva
24. ledna 2023

Svaz osobních železničních dopravců SVOD Bohemia po prvním roce své existence může být spokojen. Osobní železniční doprava vstává z popela.

Před rokem, 21. ledna 2022, vznikl Svaz osobních železničních dopravců (SVOD Bohemia). Založili jej čtyři významní hráči v tomto segmentu – společnosti Arriva vlaky, České dráhy, RegioJet a AŽD Praha. Tři týdny po jeho založení, 10. února 2022, do něj vstoupili dva další členové – společnosti Leo Express a Die Länderbahn. Svaz tak podle statistiky Správy železnic za leden až prosinec 2022 zastupuje 99,23 % přepravních výkonů v osobní železniční dopravě¹. Sdružení od svého založení prosazuje změny, které vedou k zatraktivnění železnice a ke zvýšení jejího podílu na přepravním trhu. V desetiletém horizontu by tak měl vzrůst podíl železniční dopravy na přepravě cestujících o 5 %. I přes propad způsobený covidovým obdobím, těžkostmi způsobenými válkou na Ukrajině a energetickou krizí, se plán SVOD Bohemia začíná pozvolna naplňovat.

„V období od ledna do září 2022 jsme zaznamenali 53 % nárůst² v přepravě cestujících oproti srovnatelnému období v roce předcházejícím. Za České dráhy můžeme říci, že je to také výsledek miliardových investic do nákupu nových vlaků, které přilákají více zákazníků. Neustále se snažíme rozšiřovat a zkvalitňovat služby pro cestující, například palubní wifi už nabízíme ve více než třech tisícovkách vlaků, běžné jsou už i elektrické zásuvky a USB konektory. Moderní vlaky jsou navíc nízkopodlažní, takže bezbariérových spojů dnes najdeme v jízdním řádu zhruba 6 200. Na modernizovaných tratích se daří také zkracovat cestovní časy a vlak se stává atraktivní ve srovnání s cestovním časem autobusů nebo automobilů,“ říká Jiří Jeřeta, náměstek generálního ředitele Českých drah pro osobní dopravu.

„Ty výsledky mohly být ještě mnohem lepší, kdyby v roce 2022 nedošlo k nešťastnému souběhu velkých výluk na dvou souběžných hlavních tratích spojujících hlavní město s Moravou,“ podotýká Radim Jančura, majitel společnosti RegioJet. Právě potřeba soustředěného tlaku dopravců na lepší koordinaci omezení kapacity železniční infrastruktury byla jedním z důvodů založení svazu „Také my sledujeme pozitivní trend v návratu cestujících do vlaků. I nadále se budeme zaměřovat na posilování stávajících spojení, abychom uspokojili poptávku zákazníků ve dnech, kdy je o cestování největší zájem. Zároveň nabídneme v našich vlacích větší pohodlí podpořené moderním vybavením, novými sedačkami, lepším wifi připojením a cateringem za velice výhodné ceny, které máme v plánu, navzdory všeobecnému zdražování, zachovat i letos. Obnova vozového parku a investice do techniky jsou naší prioritou. Po nových vozech Astra a lokomotivách Traxx jsme v Ústeckém kraji úspěšně nasadili moderní nízkopodlažní jednotky PESA,“ dodává Jančura.

„Cestující po období covidu poněkud změnili své cestovní návyky. Díky cestovnímu komfortu, kvalitním palubním službám a možnosti využití wifi připojení používají vlak i jako ‚train office‘,“ doplňuje Jiří Nálevka, jednatel společnosti Arriva vlaky. Průměrná přepravní vzdálenost osob po

---

¹ údaj je uveden v hrtkm (hrubý tunový kilometr), ve vlkm (vlakový kilometr) je podíl členů SVOD 97.67%

² údaj je v oskm (osobokilometrech), zdroj: sydos.cz

železnici dosáhla v loňském roce rekordních 57 km, což je o 13 % více než v roce 2021. Lidé cestují méně často, ale na výrazně delší vzdálenost.

...

Členové sdružení ocenili, že se Správa železnic po 20 letech od svého vzniku odhodlala k velkorysému řešení. Modernizace trati Benešov u Prahy – České Budějovice začíná přinášet potěšující výsledky: zdvoukolejněný úsek Sodoměřice – Votice je nyní veden v nové stopě, došlo ke zvýšení kapacity trati a hlavně k podstatnému zkrácení jízdní doby. To je správný směr jak zvýšit konkurenceschopnost železnice a přilákat nové cestující.

...

„Cestování vlakem už dnes není vnímáno jen jako sociální služba, ale začíná být využíváno i těmi, kteří dosud cestovali výhradně autem,“ komentuje výsledky rozsáhlého sociologického šetření Michal Barták, jednatel Die Länderbahn. SVOD Bohemia se ve spolupráci s renomovanou výzkumnou agenturou soustředil na zjištění hlavních bariér a motivací pro širší využití železnice právě u lidí, kteří vlakem pravidelně necestují.

„Z našeho průzkumu jasně vyplynulo, že hlavní bariérou je relativní nedostupnost železničních stanic (chybějící návazná doprava, omezené možnosti parkování). Velkou motivací pro využití vlaku by byl větší počet spojů jezdících v pravidelných intervalech a hlavně spolehlivě. Největším lákadlem je potom cestování bez nutnosti přestupů,“ přidává se výkonný ředitel Leo Express Martin Bala. **„K tomu, abychom mohli přání našich zákazníků plnit, potřebujeme hlavně kvalitní infrastrukturu s dostatečnou kapacitou, bez úseků s dočasně sníženou rychlostí, například kvůli špatnému technickému stavu. To vše ideálně v elektrické trakci,“** upřesňuje Bala.

Nejvíce přepravních výkonů (cca 86 %) se odehrává na modernizovaných hlavních elektrických tratích. Ty umožnily efektivní nasazení nových komfortních vozidel, zavedení pravidelného (tzv. „taktového“) jízdního řádu a tím zvýšení zájmu cestujících o služby železniční dopravy. To je cesta, kterou se česká železnice musí ubírat, aby se dostala mezi vyspělé evropské země.

...

„Výsledky ročního působení SVOD Bohemia považují za úspěch,“ říká generální ředitel AŽD Zdeněk Chrdle a dodává: **„Před rokem jsme měli rámcovou představu o tom, jak bychom chtěli pomoci zlepšit podmínky podnikání na české železnici. Po roce usilovné práce a zejména díky vnímavosti našich partnerů jsme už zaznamenali první slibné výsledky.“**

V srpnu 2022 oznámilo Ministerstvo dopravy a správní rada změnu podmínek pro odměňování vedení Správy železnic, které nově kladou důraz na spolehlivost a propustnost železniční sítě místo dosavadního objemu proinvestovaných veřejných prostředků.

V září 2022 oznámila Správa železnic záměr vytvořit samostatný útvar, jehož posláním bude koordinace výlukové činnosti. Ten má disponovat rozšířenou kompetencí pro vrcholovou interní komunikaci s úsekem modernizace při přípravě investičního plánu.

...

A jak hodnotí postavení svazu jeho výkonný ředitel Petr Moravec? **„Na samém začátku jsme se shodli, že nejsme lobbisté vyhledávající příležitosti pro získání nezasloužených výhod. Usilujeme o právní předvídatelnost, jasná pravidla a rovné zacházení,“** říká a zároveň dodává: **„Železniční doprava v elektrické trakci má proti silnici osminásobně nižší měrnou spotřebu energie. A přestože ji Evropa i Česká republika verbálně podporují, v praxi je pořád železnice proti silnici diskriminována.“**

Jedním z diskriminačních prvků jsou náklady na elektrickou trakční energii zahrnující cenu emisních povolenek. Vozidla spalující naftu nebo benzín a produkující výrazně vyšší množství skleníkových plynů tento náklad nenesou.

Výnosy z prodeje emisních povolenek zůstávají z 88 % v zemi původu. Pro Českou republiku činila tato částka v roce 2022 cca 100 miliard Kč, ale pouze 8 % bylo účelově vázáno ke snižování emisí skleníkových plynů a na podporu úspor energie na straně spotřebitelů. Zbytek byl neadresným zdrojem příjmu státního rozpočtu. Je na místě vykonat nápravu a podpořit těmito nemalými prostředky úspory energie a snížení produkce emisí. Toho lze v případě dopravy dosáhnout přesunem přeprav ze silnice na železnici.

Doprava se v ČR na spotřebě energie podílí cca 28 %. „**Spravedlivé by bylo v tomto poměru zákonem zvýšit účelové vázání výnosů z prodeje emisních povolenek k elektrizaci železničních tratí a tím další ekologizaci dopravy,**“ dodává Moravec.

...

Díky soustředěnému úsilí celého sektoru se podařilo vyřešit osvobození drážní dopravy od platby příspěvků na obnovitelné zdroje (POZE), které nespravedlivě zatěžovaly cenu trakční elektrické energie částkou cca 500 Kč / MWh. Zásahu na tom má především současný ministr dopravy a jeho tým. Odpuštění POZE představuje nejen finanční pomoc bezemisní dopravě, ale i posun ve vnímání její užitečnosti.

...

Členové SVOD Bohemia – České dráhy a Arriva vlaky se jako dopravci podíleli na historicky první a velmi úspěšné prezentaci vodíkového vlaku Coradia iLint firmy Alstom. Možná i díky tomu požádala společnost Alstom o členství ve sdružení a od října je jejím pozorujícím členem.

SVOD Bohemia v prvním roce existence

- zaujal respektovanou pozici při vyjednávání se státem, orgány veřejné správy a samosprávy a provozovateli infrastruktury,
- prosazoval společné zájmy dopravců provozujících osobní železniční dopravu a svou činností zlepšuje dlouhodobou strategickou pozici osobní železniční dopravy,
- ovlivňoval podmínky rozvoje osobní železniční dopravy a hájil zájmy svých zákazníků, objednatelů veřejné dopravy a cestujících,
- spolupracoval s nákladními dopravci na prosazování infrastrukturních priorit a legislativních podmínek,
- získal uznání předsedy vlády a ministra dopravy za koordinovaný postup při záchraně uprchlíků a zajištění humanitární pomoci osobám postiženým ruskou agresí na Ukrajině,
- vytvořil návrh racionalizace plánu zavedení ERTMS (Evropského systému pro řízení železničního provozu) a jeho právní závaznosti, která je v současnosti předmětem jednání s příslušnými odbory Ministerstva dopravy,
- předložil návrh transpozice přímo vykonatelné Přílohy č. VII k Rozhodnutí 2012/34/EU, která stanoví povinnosti provozovatele dráhy v případě omezení kapacity a která je v současnosti předmětem jednání s příslušnými odbory Ministerstva dopravy,
- prosadil u ÚPDI (Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře) změnu sporného ustanovení v Prohlášení o dráze 2023 (dokument navazující na zákon o dráhách, kterým se řídí přístup dopravců k dopravní infrastruktuře na příslušné období) a týkající se omezení provozování dráhy a při té příležitosti získal precedenční stanovisko Úřadu o platnosti mandátu zastupovat své členy ve správních řízeních,
- vedl pravidelná pracovní jednání se Správou železnic ve věcech plánování a organizace výlukové činnosti, systémové koordinace investičních a údržbových výluk, drážních předpisů, provozních informačních systémů a informování cestujících, proces je kontinuální a dílčí výsledky jsou obvykle ihned realizovány,

- prosadil své připomínky k Plánu dopravní obsluhy území vlaky celostátní dopravy u Ministerstva dopravy,
- pomohl prosadit návrh právní úpravy pro zavedení slev pro invalidy III. stupně, jejichž předkladatelem bylo Ministerstvo dopravy,
- úspěšně zpracoval analýzu přepravních proudů s využitím geolokačních dat mobilních operátorů, na které ověřil vhodnost metodiky predikce přepravní poptávky; ta by měla v budoucnosti nahradit dosavadní statické prognózy objednatelů veřejné dopravy vytvářené základě dat ze sčítání lidu, domů a bytů,
- prosadil dílčí změny návrhu novely vyhlášky MD č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah,
- podílel se na tvorbě společného seznamu prioritních investičních akcí na železniční infrastrukturu s nákladními dopravci a pomohl prosadit jejich zařazení do plánu investic Správy železnic
- podílel se na historicky první prezentaci vodíkového vlaku v České republice,
- stal se stálým hostem ČAOVD (Česká asociace organizátorů veřejné dopravy), členem pracovní komise ministra dopravy pro bezpečnost na železnici a dopravní sekce Hospodářské komory České republiky,
- přednášel na celé řadě odborných konferencí, poskytoval rozhovory a stanoviska odborně i všeobecně zaměřeným médiím.

info@svodbohemia.cz

www.svodbohemia.cz